

Megjelen minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	4 frt.
Félévre	2 frt.
Negyedévre	1 frt.
Egyes szám ára	8 kr.

SZERKESZTŐSÉG:

Szobotka Gusztáv ügyvéd irodájában, hova a lap szellemi részét illető közlemények és pénzküldemények is intézendők.

MINDSZENT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEKRE NEZVE

a lap hátulsó (4-ik) oldala 20 helyre van beosztva. Egy hely ára 90 kr. Kincstár bélyegilleték külön 30 kr. A szerkesztőségen kívül elfogad előfizetéseket és hirdetéseket a helybeli könyvnyomda is

NYILTTÉRBE

minden egyes sor közlése 15 kr. Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem adatnak.

Gőzmalom részvényekre.

II.

Föltéve, hogy egy részvény gőzmalom-társaság létesítése sokak által szükségesnek találtatván, a részvények mind jegyeztetnének, alakuláskor 50%-tólja a névértéknek befizettetnék, szükséges volna mai nap tudni azt, melyek lesznek alapszabályai az alakulandó részvény-társaságnak, mert a jelen ügynél megfordított eljárás követetett.

Kibocsájtott a jelenlegi tulajdonos aláírási ivateket, sőt mint tudjuk, sokan alá is irták azokat, de nem volt körvonaloza, hogy mi a tulajdonképeni célja, hogy itt részvény-társaság alakuljon, nem volt megbeszélve, mi lesz a valószínű kiadás, melyek a valószínű bevételek! Nincs még maig sem szó arról, mely hivatalok fognak létesíteni, szóval az eddigi mulasztások ma sincsenek pótolva.

Kétségtelenül megbeszélés tárgyát kellene képezni a fent jelzett körülményeknek, de meg tisztázni kellene egyébként is az eszméket.

Tudomásunk van arról, hogy a jelenlegi tulajdonos megbecsültette szakértők által a malmot és tartozékait, áll az, hogy 16500 frtra becsülték az illetők az ingatlant, tény, hogy három évi 5000—5000 frtos részletekben hajlandó a tulajdonos a malmot a részvény-társaság rendelkezésére bocsájtani, de ha mind ez megtörtént és így áll, előértekezlet állapithatta volna meg, vajjon megveszi-e a részvény-társaság a mondott feltételek mellett a malmot 15000 frtért, a leendő részvény-társaság iránt ér-

deklődőknek a becsüsök meghívásánál közre kellett volna működniök, ép úgy a becsü foganatosításánál, a becsár megállapításánál véleményüket nyilvánítaniok.

Az elősoroltak és még számos okon oda irányul tehát véleményünk, hogy ha a jelenlegi tulajdonos malmát részvény-társaságnak óhajtja eladni, egyrészt egyesek, még pedig számosan óhajtják, mikép részvény-társasággá alakulván, megvegyék a malmot és tartozékait; rövid időn előértekezlet volna tartandó.

Az előértekezlet hatásköréhez tartozand megállapítani a törvény által előírtakat, megbeszélni, hogy mily álláspontot foglaljon el az érdekeltség az eladóval szemben, mely irányban és mely elvek szerint haladjanak arra, hogy létesüljön a részvény-társaság.

Ezeket tartottuk jelenben elmondandónak a gőzmalom részvény-társaságot illetőleg.

A lakodalmak.

Ismét beköszöntött az ősz. A mezei munkák mindinkább közelednek vég megoldásukhoz; a jövő aratás magva ismét a földbe került, részben már kikelt, részben csak pár nap választja el a csirban levő magot attól, hogy zöld mezében pompázhasson; szóval kevés munka van még csak hátra határainkban, s az őszi munkát befejezettek jelezhetjük. A borok, a lakodalmak főkéllékei, megforrvák.

Községünkben a monoton köznapiasságot vigás s zajosabb élet váltották fel; a lakodalmak már is megindultak, vigadnak a faluban, a tanyák közt, vigadnak tul a Tiszán: Tömörkényen.

iskolát állított, eleinte maga tanította, nevelte és ápolta őket; de lassanként számos jólelkű paptársa csatlakozott hozzá és akkor ő a szenteséges atya beleegyezésével, megalapította szerzetét, melynek én is, te is, melletted illo testvéred is az Isten szent kegyelméből tagjai vagyunk. Ő volt az három száz évvel ezelőtt, ki midőn még alig pirkadott az új tudományok hajnala, első sugarának megvilanásában reá ismert az égi fényre, s mitől az elfogult gazdagok megvalának fosztva, ő, az ő iskolájában a nyomor gyermekeit már a világ első tudosaival tanította. Ő ellene is feltámadt a pokol, a rágalom nyelvvel istentelenek hiresztelék, mint a hogy adáz ellenségei édes üdvözítőnket vádolák, midőn magát isten fiának nevezé: hogy káromkodik. De hasztalanul! Az ég tüzét földi erő el nem olthatta; mennél több oltó anyag hullott reá, annál fényesebben lobogott.

Dicső hazám! Lengyelország után te voltál az első, ki Kalasanti szerzetét meghittad és befogadtad, hogy gyermekeidet igazi vallásosságban és tiszta hazaszeretetben nevelje, tanítsa. Boldog hazám, Lengyelország után te voltál az első ország, hová a már nyolevan évet meghaladott öreg szent eljött látogatóba Rómából, hogy áldását adja boldogságos szüzanyánk hü népére is a magyarra.

Isten és a hon, voltak mindig jelszavai. Munkálni Isten dicsőségére és a hon javára.

Nem új jelenség ez különben községi életünkben, hanem csak ismétlése a régi gyakorlatoknak, t. i. itt a kis farsang, tehát ifjaink közül, kik a házasságra jogosítottak, hadkötezettségüknek eleget tettek, s családi viszonyaik s körülményeik megengedik, házasodnak, násznépeik a régi hagyományokhoz hiven, vigadnak mulatnak.

Mi is részt veszünk, s legalább szellemileg osztozunk ifjuságunk örömeiben; jó benyomást tesz ránk, midőn látjuk, hogy lakostársaink a belefáradt nyári nehéz munka után a lakodalmak vigadozó ifjusága közé vegyülnek, de el nem mulaszthatjuk, hogy jó tanácsainkkal be ne köszöntsünk a vigadó násznép közé, s jóakaró figyelmeztetésünkkel fel ne hívjuk figyelmüket oly dolgokra, melyekről ma a legderültebb kedély hangulatban sem szabad megfeledkezni.

Mult évben is szolgáltunk jó tanácsosul úgy a házasulandó ifjuságnak, mint a szülőknél s sok apró jó tanácsunk közt különösen kiemeltük azon tényezőket, miket az ifjuságnak szem előtt kell tartani a jegyes kiválasztásában; el nem mulasztottuk egyidejűleg a szülőket is óvni s figyelmeztetni azon kötelmekre, mikkel házasulandó gyermekeik iránt tartoznak, felsoroltuk azon visszaéléseket, mik a házasságok alkalmával a szülők részéről fel-fel ütök fejüket, mindezeket több oldalról megvitattuk mult évben, lapunk 33. és 34-ik számaiban.

Ez idén sem késünk a lakodalmi idényre jó tanácsunkkal, csak hogy még a mult évben családi életre kiható szempontok vezérelték tolunkat a jó tanácsok megírásában, addig az idén néhány észrevételre vonatkozik jó tanácsunk, miket az egészség megőrzése céljából sorolunk fel közönségünknek.

Időben élünk, az idő változik, s mi vál-

Testvér! Fölvetted a megváltó keresztjét, fölvetted Kalasanti öltönyét, lépj dicső elődeink nyomába.

Melylyel munkálni fogsz, szentelt a férfi kéz. Te is tudod, mi vagy: keresztény, pap, magyar. Menj és munkálj tehát! Az élet jutalom, ha kettő néz reánk: az Isten és a hon.

„De bárha sujtson az, és elfeledjen ez, Még akkor is szeress, higjy és ne csüggedezz. Végső lehelletig kövesd vezéreidet: Tagadd meg magad, viseld kereszteted!

Isten és a hon! Tanári pályádon fölséges munka vár reád: midőn Isten imadását és a hon szerelmét elülteted apró tanítványaid szívébe. A férfi az ész szövétnekével meg tudja lelmi mindenütt istenét; meg a nyiló tavasznak életében, meg, a hol a téllal sirba száll a lét, de a gyermeknek meg kell mutatnod őt: képet kell adnod s vezető kezét. Az értelemnek fényes teremébe, az értelemnek csarnoka vezet. Szellemök hajóját a sziv csatornáján vezesd az élet tengerére, hogy meg ne akaszsa az ész hidege.

A férfi lelke tudja, érzi köteleseit a hon iránt: hogy békében élete javát oda kell adnia a hon javáért, s hogy vészben, viszályban életét, magát is fel kell áldoznia a honért s jogáért: de a gyermek előtt föl kell tárnod hajdankor fölséges képeit; hogy a szent Istvánok, szent Lászlók, Hunyadiak, Zrínyiek, Rákó-

TÁRCZA.

Szent beszéd.

Hám Sándor kegyesrendi áldozópap első miséjén.
(Mondotta Kis Sándor 1886. szept. 12-én.)

(Folyt. és vége.)

Kalasanti szent József szerzetének esküvő tagjává; annak a dicső férfinak léptel munkájába, kinek nagy lelkét három századdal ezelőtt alig értette meg kora; kinek nagy nevét az utókor mégis századok mulva is bámuló tisztelettel fogja emlegetni; mert benne örökké ragyogni látja a megváltói szeretet és az elme tökéletességének világosságát. Magas rangu grófi család sarja, a legelőkelőbb papi állásban ott diszlik fején a püspöki füveg, kezében kormányzó bot, mellén, szive fölött a legékesebb kitüntető kereszt. És ő családi rangjából kilép, egyházi magas állását odahagyja, leteszi fejéről főpapi süvegét, kezéből a kormányzó botot, melléről azt, mi arany, csak a megváltó keresztjét tartja meg szívében. S miért? Hogy az emberiség legelhagyatottabb, legnyomorultabb fáját, azokat az apátlan, anyátlan koldus gyermekeket, kik Róma utcáin az emberiség terhére és átkára a bün szennyében nevedtek, isteni szeretettől dobogó szívére emelje, megtanítsa őket káromkodás helyett imádkozni, lopás helyett jót tenni, írni, olvasni, számolni, hogy meg tudják keresni becsületes munkával mindennapi kenyerüket. És e gyermekeknek

tozunk abban, vagy is más szóval, mindig meg kell számolnunk az idővel s annak körülményeivel.

Nem célunk a lakodalmi örömek közé ürmöt vegyíteni, de ha számolni kell az idővel, melyben élünk, füleinket be nem dughatjuk, s el nem zárkozhatunk azon beigazolt hírek s tények elől, miszerint a kolerának nevezett járvány már bennünket övedző szomszéd községekben is felütötte tanyáját. S épen e baj elkerülése végett községünkben sem kimélnék se költséget, se fáradságot, hogy a szakértő közegek által előirt óvszabályok minél pontosabban életbe léptessenek.

Ovni kell magát e járvány elől a testületnek ép úgy, mint egyesnek, vigyázni kell az egészségre, a csekély számú lakókkal bíró házban ép úgy, mint a népes lelket számláló lakóházakban, de kétszeres ovatosságot igényel azon ház vagy terem, hol sokan összejönnek, s talán többet megengednek maguknak a kedély hangulat, az étel s italra nézve, mint egyébkor mint ez, rendszeren lakodalmak alkalmával történni szokott.

Alljanak tehát a lakodalmakat érdeklőleg óvszabályul a következők:

1-ször. Azon szobában, hol tömegesen időzik a lakodalmas nép, hol ebédelnek s vacsorálnak, táncolnak nem ritkán reggelig, igen természetes, hogy nagyon is megromlik a levegő, mely körülmény mindig ártalmára van a jó egészségnak, járvány idején pedig, mint napjainkban is, igen könnyen veszélyessé válhatik, miért is nem ajánlhatjuk eléggé, hogy az ily szoba a tánc alatt gyakrabban szellőztessék, mi által az egészségtelen gőzzel saturált levegőt éltető lég váltja fel. Hogy pedig elővigyázatunk ily járványos időben semmi kívánni valót ne hagyjon hátra, elengedhetlen kötelemül tartsa a lakodalmat rendező háztulajdonos a gyógyszer-tárból fertőtlenítő szerrel magát ellátni, e szer olcsó s járvány idejében nélkülözhetlen szer minden házban, de különösen nélkülözhetetlen lelké tanítsa meg a hon szerelmére. Jól megtanítsd tanítványaidat, mint magad is érzed, hogy a magyarnak csak egy hazája van, s hogy e hazának rendületlenül hiva legyen minden magyar, mert bölcsőnk majdan sirunk is, mely ápol s eltakar. A nagy világon e kívül nincsen számunkra hely: áldjon vagy verjen sors keze, itt élünk, halunk kell.

Immáron folytasd szentséges munkádat, tedd szivedet az oltárra, áldozd az ártatlan Bárányt, ki egykor a világért áldozta önmagát; menj, várnak már az angyalok, hogy veled együtt a megtetsült istenséget imádják; köszöntsd a boldogságos szüzanyját, magyar hazánk védasszonyát, kinek nevét ünnepli ma menny és föld. Szentséges munkádban mennyi szeretet kísér: a te kedves atyád szeretete, ki ma megédesülni érzi a gondokat és fáradsalmakat, melyek közt fölnevelt; a te szerelmes anyád szeretete, ki ma százszorosan érzi az örömet, mely keblét a te első mosolyodra, dadogásodra eltölté; testvéreid szeretete, kik édes apai fődél alatt osztoznak veled buben és örömben, és mindnyájunk szeretete, kik itt vagyunk, hogy áldozatodban és áldásodban részt vegyünk.

Mutasd fel az örökszeretet nagy áldozatát. Imádkozzál az anyaszentegyházért, édes hazánkért, szeretetünkért, az egész egyházirendért; szülőidért, kik érted oly sokat aggódtak és imádkoztak, testvéreidért, rokonaidért, s mindnyájunkért, kik itt jelen vagyunk. Imádkozzál a bűnösökért, hogy megtérjenek, a betegekért hogy meggyógyuljanak, a szomorodottakért, hogy megvigasztalódjanak, a holtakért, hogy békében nyugodjanak.

Mi viszont imádkozni fogunk te éretted, hogy eltelve szent malaszttal, erős lélekkel fogj szent hivatalodhoz és abban mindvégig állhatatosan megmaradj — a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

len ott, hol, miként a lakodalmakban is, sokan közreműködnek a levegő megromlásán, s így sokan ki vannak téve az egészség kockázatásának. A helybeli gyógytárban ilyen levegő tisztázó szer kapható, s egyszersmind használati utasítással is ellátják a vevőket.

2-szor. Az ételek és italokra nézve a következők tartandók szem előtt: orvosi szakértők különösen hangsúlyozzák, hogy kolerajárvány ideje alatt kerülni kell mindazt, a mi gyomorromlást okozhat: s a gyomor rontó étek közül különösen elkerülendőnek véleményeztetnek a kövér ételek, s egyáltalán a substanciózusabb húsmeüeknek a kelletténél bővebb élvezete, miután pedig alig akadhat kinálkozóbb alkalom a gyomor tulterhelésére, mint épen a lakodalom, óva figyelmeztetünk mindenkit a mértékletességre, ez megóvja a testet a nyavalyáktól, míg a mértékletlen evés könnyen végzetessé válhatnék az emberre a járvány tartama alatt. Még több előrelátást kíván a bor élvezete.

A belügyminiszterium által 1884-ik évben 43536. szám alatt kiadott kolera elleni óvszabályokban különösen hangsúlyozva van a kiforratlan bor, — új bor, — mint mely előmozdítója lehet a járványnak, ha annak használatával az ember vissza él. A lakodalmak e téren is bő alkalmat nyújtanak az excedálásra, s tekintse azon hatást, melyet az új bor mértékletlen élvezete az egészségre gyakorol napjainkban — midőn vidékszerzte felüti a járvány hydra fejét, a sűrű poharázás — értjük az új bort, az ó bort sem zárva ki — kerülnendő.

3-szor. Tekintse azon körülményt, minél fogva számtalanok lettek már a lakodalmak áldozatává az által, hogy táncközben felhevülven, minden felső ruha nélkül a csipős őszi levegőre kimenne, halálos bajt szereztek maguknak.

Kolera járvány alatt a meghülés ellen szerfelett óvni kell magunkat, a szomorú tapasztalás eléggé igazolja, hogy a kolerának egyik szülő anyja a testnek áthülése. — Hol van ismét több veszélynek kitéve a felhevült test, mint épen a lakodalmakban?

Ha nincs járvány, szerezhet magának a vigyázatlan táncos kisebb-nagyobb bajt, minő tüdőlob, nátha, köhögés, stb. járvány idején pedig egy kis meghülés elég lehet arra, hogy az ember a kolera áldozatok számát szaporítsa.

Ovják, intsék a fiatalságot a higgadtabb vérü s a tánc hevétől nem zaklatott idősebbek, hogy felső ruha nélkül ne lépjenek ki a nagy hőmérsékletre, fokozott szobából az éji hűvös levegőre.

4-szer. Hátra volna még egy óvszabály, mely ellen a lakodalmi idény alatt a nőnem szokott leginkább véteni, s ez óvszabály az, hogy midőn a test felhevült állapotban van, óvakodni kell a hideg víz ivástól.

Volt alkalmunk látni épen lakodalom alkalmával, hogy a tánc megszüntével az egész leány sereg versenyezve tódult a kuthoz, s az volt a boldogabb, ki nagyobbhatott a frissen meritett hideg vízből.

Nos, a kik ily merényletet követnek el egészségük ellen, kik midőn alig zihálnak, anynyira felhevülve a hosszú táncból, — s nem irtóznak a hidegvízivástól, ezek kolera járvány nélkül is kebelükbe zárhatják ez egyszeri meg gondolatban ivás által is a korai halál magvát.

A tüdővészben szenvedők egy nagy percentje épen az ily meggondolatlanság áldozata, talán csak az öngyilkos követhet el nagyobb bünt önmaga ellen, de utánna következnek azok, kik felhevült állapotukban a hideg vízzel iparkodnak hevülésüket csillapítani, itt ismét az idősebbekre vár a kötelesség a fiatalságot ily meggondolatlan lépéstől amennyire ez módjuk és hatalmukban áll, visszatartani.

Eddig terjed jó tanácsunk. — Nálunk ugyan még hála az isteni gondviselésnek, kolera nincs, de jobb előbb félni, mint később megijedni, miért is óvjuk magunkat addig, míg bajunk nincs, mert ha egyszer benne vagyunk a bajban, késő lesz a bánat. — Léptessük életbe házainkban mindazon óvszabályokat, melyeket orvosaink ajánlanak, ne törődjünk azzal, hogy még nem köszöntött be hozzánk e veszélyes vendég. — Ovjuk magunkat, mert a fölösleges ovatosság soha sem árt.

Az új községi törvény.

(Folytatás.)

III. Fejezet.

A község jogairól és teendőiről.

21. §. A község:

- a) saját belügyeiben határoz és szabályrendeleteket alkot;
- b) határozatait és szabályrendeleteit saját előjárói és közegei által hajtja végre;
- c) rendelkezik a község vagyona fölött;
- d) községi adót vet ki és hajt be;
- e) gondoskodik a tisztán községi utakról és egyéb közlekedési eszközökről;
- f) gondoskodik a községi iskolákról és más rokon intézetekről;
- g) kezeli a mezei, tűz- és közrendőrséget s a szegény-ügyet;
- h) gyakorolja mindazon jogokat és teljesíti mindazon kötelességeket, melyek a községeket törvény szerint megilletik.

Ezen szakasz azon jogokat sorolja föl, a melyek minden községet egyaránt megilletnek, de ezeken felül a rendezett tanácsú városoknak még több jogaik is vannak, például a gyámhatósági jog gyakorlása és ebből kifolyólag az árvaügy ellátása, iparügyek, a gazdák és cselédek között a szolgálati viszonyból fölmerülő vitás kérdések stb.

Ezen jogokat azonban, melyek a törvény 22. és 23. §§-ában vannak körvonalozva, minthogy községünk keretébe nem tartoznak, taglalni nem fogjuk.

Az imént ismertetett szakasz szóról szóra megegyezik a régi törvény 21-ik szakaszával.

Ezen 21. §. nem meríti ki mindazon eseteket, a melyekben a községeket a cselekvés joga és kötelessége megilleti, azok más törvényen alapulnak. Ide tartoznak: az adóügy, az állategészségügy, a cselédtörvény némely rendelkezési a gyámügyi ügyekben, különösen a hagyatékok körüli eljárás és árvák vagyonának kezelése; az igazságszolgáltatás terén a községi bíraskodás, az ujoncozásiügy, a kisajátítás, közlekedés, a közegészségügy a mértékek, sulyok használatának ellenőrzése, a népoktatás, a toloncügy, rendőri kihágási ügyekben a határozatok végrehajtása.

Mint ezekből láthatjuk, a községek teendői oly sokfélék, hogy azt minden irány és tekintetben közmegelegedésre elintézni, valóban nagy jártasságot, sok és fáradságos munkát, s a mi fő, sok esetben találékonyságot és helyes tapintatot igényel.

A község azonban a 21. §-ban körülirt jogait föltétlenül és egészen szabadon nem gyakorolhatja, hanem mint a 24. §-ból következik, a törvényhatóság felügyelete és ellenőrzése alatt áll, e végből a most idézett §. szerint, csak a törvényhatóság jóváhagyása után hajtható végre minden oly határozat, mely:

1-ször a községi adó megállapítására, kivetésére és behajtására;

2-szor községi vagyon elidegenítésére vagy szerzésére, hat éven túl terjedő haszonbérletek megkötésére;

3-szor kölcsönvételekre;

4-szer új hivatal rendszerezésére, vagy a fennálló megszüntetésére;

5-ször a költségvetésben elő nem forduló terhes szerződések megkötésére vagy felbontására és jelentékeny közművek emelésére;

6-szor történelmi és műemlékek fenntartására átalakítására és lebontására vonatkozik;

7-szer nemkülönben minden határozat, melyre a törvény felsőbb megerősítést rendel.

A törvényhatóság sines azonban jogosítva végérvényesen határozni, mert a községek fölött, minden itt elsorolt ügyekben, a felügyeletet legfelsőbb fokban a magyar királyi belügyminiszterium gyakorolja, a mint kitűnik ez a tárgyalt §. további szövegéből, mely megengedi a községnek, hogy a törvényhatóság határozata ellen 15 nap alatt a belügyminiszterhez folyamodhatik.

A község határozatai azonban nem csak a törvényhatóság avagy a belügyminiszterium világos határozatával emelkednek jogerőre, hanem hallgatag módon is megerősítést nyerhetnek. Így például elrendeli a 21. §. azt is, hogy ha a törvényhatóság a megyei ügyrend értelmében kellő időben legközelebbi közgyűlésében, vagy a kormány a felfolyamodás folytán tett felterjesztés beérkezésétől számítandó 40 nap alatt nem nyilatkozik, a község határozata hallgatag helybenhagyottnak tekintetik és végrehajtható.

Az új törvény ezen rendelkezése szó szerint meg volt a régi törvényben is, s épen azért, mert változtatás nincsen rajta, ehhez is egy kis szó fér. Legalább mi részünkről nem vagyunk tisztában azzal, vajjon hogyan értelmezendő, a kormány határozathozatalára kitűzött 40 nap, azt értsük-e ezen 40 nap alatt, ha ezen ideig a kormány határozat a községhez vagy legalább a törvényhatósághoz le nem érkezik, avagy azt, ha ezen idő alatt a miniszterium kebelében az ügy referálva nincs. Mert ha az előbbi eset áll, a dolog nagyon világos és hozzá alkalmazkodni könnyű, de ha az utóbbi eset áll, nem oly könnyű az eligazodás; mert referálva lehet az ügy a kormánynál 40 napnál rövidebb idő alatt is, de a határozat expedíciója, ha úgy tetszik, később akár félévig is. Azért jobb szeretnénk volna, ha maga a törvény egészen világosan határozta volna meg azt, hogyan értelmezendő a 40 napi határidő, mert így esetleg kellemetlenségek fordulhatnak elő.

Levelezés.

Szentes, 1886. október hó.

Tekintetes szerkesztőség!

A vasutügy úgy hiszem nemcsak minket, szentesieket érdekel, de a vidéket is. Mire levelem napvilágot lát, a megyei közgyűlés a vasutügyben határozott. Vajjon mi lesz a határozat? ki tudja azt, de ha jól sejtem, a megyegyűlés azt fogja mondani, illetve határozni, hogy most nem mondhat semmit, nem határozhat, hanem határozni fog legközelebb.

Ez a legközelebb pedig bizonyára az ez évben megtartandó rendkívüli megyegyűlés lesz.

Két pártra oszlott a szentesi illetékes közönség, az egyik minden áron a Kun-Szent-Márton vonal mellett harcol, a másik a csongrádi, illetve félegyház-büldi-révi vasutvonal létesítésében látja Szentes és a vidék üdvét.

Mint minden dolognak, úgy ennek is van jó és rossz oldala, előnye, hátránya. A kun-szent-mártoni összeköttetés mellett Szentes közvetlen vasuti állomás lesz, a vonal H.-M.-Vásárhely irányában folytatható, de a multság drága, óriási összegeket kellene a városnak az építésbe fektetni, de a befektetés vagyont képezne, lehet, hogy egyelőre csak vasutunk és décifánk lenne, de a jövő?!?

A félegyház-csongrád-büldi-révi vasutnál az osztrák-

magyar államvaspálya-társaság az intéző. Sokszor felütetett bennünket az osztrák államvaspálya-társaság, vajjon most így lenne-e?

Ha e vonal fogadtatik el, Szentes nem közvetlen vasuti állomás, de nem kellene több pénz 100.000 frtnál, ezen összeg pedig az építendő, s Szentes tulajdonát képező állandó hid létesítésére fordíthatnák.

A hid fenntartási költségeit és a befektetett tőke kamatait busásan fedezné a forgalom, a büldi-révi Szentesnek már van műtára, a távolság nem nagy, a félegyház-budapesti összeköttetés előnyös, gyakori és változatos menetrendnél fogva, de meg azért is, mert nemcsak Budapest, de Szeged, Arad, Temesvár felé is megvolna összeköttetésünk.

Van tehát mindkét vonalnál pro és kontra érv nem kevés, a választás nehéz, de elvégre is legyen hova előbb egyik, vagy másik irányában vasuti összeköttetésünk.

Azok, kik azt hiszik, hogy a szentes-szajoli vonal létesítése esetén Szentes város, mint végállomás, sokat nyer — csalódnak; országutaink bár jobbak mint voltak, még sem olyanok, hogy állandó rossz időjárás mellett jóknak, nagyobb forgalomra alkalmasnak mondhatók volnának; a Szajol pálya II. rendű, tehát lassu közlekedésű, nincsenek gyors vonatai és elvégre is Szentes nem oly nevezetes hely, hogy mai napság végállomás legyen. Szentes vidéke Szegvár, Mindszent, Derekegyháza, Mágocs, Szegvár mindig Szenteshez gravitált, ezután is úgy lesz, Mindszent közel fekszik a Tiszához. Nyáron tehát felhasználhatja a gőzhajózást, télen Kisteleket, nyáron H.-M.-Vásárhelyt keresiföl, mint legközelebbi vasut-állomásokat.

Derekegyháza, Mágocs személyforgalma H.-M.-Vásárhely, Orosháza felé irányul, az előbbinek áruforgalma a Tisza, az utóbbié pedig mindig Orosháza volt!

A szajoli pálya tehát csakis H.-M.-Vásárhelyig építve, felelne meg a célnak és lenne életképes, a félegyház-büldi-révi pálya pedig hosszú, bizonytalan időre elzárja Szegvár, Mindszent előtt a vasuti összeköttetés reményét, lehetőségét.

Vajjon Szegvár és Mindszent felfognak-e szólamni vitalis érdekeik megvédése szempontjából?

Rövid időn eldől a kocka és akkor, elmondandom nézeteimet, melyeket most térhiány miatt elhalgatok.

x

Helyi és vegyes hírek.

— **Megyegyűlés.** Csongrádvármegye ez évi rendes közgyűlését e hó 21-én kezdte meg. A gyűlésen Rónay Lajos főispán ur ő méltósága elnökölt. Nem emlékszünk, hogy ily népes közgyűlést évek óta láttunk. Fontosabb állások betöltésénél, általános választásokat megejtő közgyűlések sem vonzottak annyi képviselőt, mint a csongrádi- és szentesi vasut ügyek; mert, hogy ezen ügyek és nem más volt a vonzerő, mutatta a következők. Az alispán és a közigazgatási bizottság jelentései tudomásul vétettek. Mindkét jelentés remek, szép kis munka, az adatok érdekesek, — de ez alkalommal a közfigyelem és általános érdeklődés a vasutügyekre irányult. Mint oly sokszor már, ez alkalommal is az osztrák-magyar államvaspálya társaság midőn már látta, hogy szentes-kun-szent-mártoni pálya létesül, előállott s licitálni kezdett. Félegyháza, Csongrád, Szentes voltak munkásságának terei, elvégezték a vasutépítés ügyét Pestmegyében, megkötötték a csongrádiakkal a szerződést, mely állítólag a társulatot föltétlen kötelezi, Csongrádot pedig csak felsőbb jóváhagyás után és azokkal imígyen végezvén, elhitette Szentes közönségének egy részével, hogy a menybe juthatás csak az ő részén, vagyis vasutján lehetséges, elhintette az egyenetlenség magvát oly ügyben, melynél az együttadás, vállvetve munkálkodás, első és alapfeltét! Időnk, lapunk tere jelenben nem engedi, hogy a két vasut ügyében felszólt Fekete Márton, Sima Ferenc, Kiss Zsigmond, Balogh János, Sarkadi Nagy Mihály (polgármester), Stammer Sándor, Kristó Nagy István beszédeit elmondjuk — csak annyit említünk, hogy a tárgy fontosságához mértek voltak a felszóllalások. A csongrádi vasutügyben a törvényes határidők lejártá után fog a megye hatósága határozni, a szentes-kun-szent-mártoni vasutügyben pedig 57 szavazattal 46 ellen kimondotta a közgyűlés: hogy a vasutnak Kun-Szent-Mártonnal leendő összeköttetéséhez a megszavazott 300.000 frton tul, újabb 40.000 fortnak felvételét elhatározó határozatát jóváhagyja. Ezzel az első napi közgyűlés 3 órakor

véget ért. (A közgyűlés és vasutügyről jövő számunkban többet.)

— **Kolera.** Komár Pál mágoosi cseléd kolera nosztraszba esett. Ma már minden veszélyen túl van.

— **163 árva.** Csongrádmegye főispánja a szolgabírói hivatal útján előjáróságunkat értesítette, hogy 163 trencsénmegyei árva gyermek fog az alföldre hozatni. — Felhivatnak mindazon emberbarátok, kik az árvák közül felfogadni óhajtanak a községházánál jelentkezésre.

— **Elhalasztott vásárok.** A járvány miatt a környékben sehol sem tartatnak meg a vásárok; mindenütt félnek a kolerától. A szarvasi és békés-csabai vásárok sem tartatnak meg.

— **Gyujtogatási kísérlet.** Szegváron a községi iskola fűtésre használt szalma közt egy csóvát találtak. A csóva, mely egy kénlapra erősített tapló és azt beborító szalmából állott, az usztatói majorból hordott szalma közt volt, a taplón meglátszott, hogy meggyujtva volt, de elaludt, így a gyujtogatónak aljas szándéka nem sikerült.

— **Honvéd szökevény.** A 89-ik féldandár parancsnoksága megkereséstintézt a szolgabírói hivatalhoz Ács András itteni illetőségű, B.-Gyulára bevonult, s onnan megszökött honvéd újonc nyomoztatása iránt. Nevezett újonc megszökése után utját Mindszentnek vette; itt csütörtökön elfogatott. Csapatjához fog kísértetni.

— **Szolnoki János újonc,** kit lapunkban is említettünk, hogy midőn Csabáról Nagy-Váradra szállították, az indóháztól megszökött, Nagy-Váradon önként jelentkezett a 101-ik gy. ezred parancsnokságának értesítése szerint.

— **Hintei Ernő gépész,** mint értesülünk, hajlandó volna a torony órát igen olcsó díjért megigazítani minden előleg nélkül, fizetést csak akkor kíván, ha az óra jó járása bebizonyodna. Felhívjuk e körülményre és ajánlatra az illetők figyelmét.

Irodalom.

A művelt magyar hölgyközönség számára ajánlatik: I. „Magyar Háziasszony“ háztartási gazdasági és szépirodalmi hetilap, a magyar gazdaszszonyok orsz. együletének hivatalos közlönye. A Magyar hölgyek ezen szaklapja nagy elterjedésnek örvend a társadalom minden rétegében. Képviseli a nők összes érdekeit, hasznos tanácsokat ad és kellemes szórakozást nyújt akkor, midőn a nő elvégezte házi teendőit. Iránya olyan, hogy a család minden tagja, a serdülő leány, a fiatal menyecske, a szerető anya, a gondos háziasszony, és az öreg anyóka egyaránt élvezettel olvashatják. A csinos kiállítású lapnak előfizetési ára: Egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.

Előfizetések a „Magyar Háziasszony“ kiadóhivatalához intézendők és a hó bármely napjától elfogadtatnak.

A „Magyar Háziasszony“ kiadóhivatala mutatvány számokat ingyen és bérmentesen küld mindazoknak, kik ez iránt hozzá — legcélszerűbben levelező lappal — fordulnak. E szaklapnak egy magyar háznál sem szabadna hiányozni, mivel utmutatása szerint több száz forintot lehet a háztartásban megtakarítani. A „Magyar Háziasszony“ kiadóhivatala Budapesten, nagy-korona-utca 20. sz.

I. „A Magyar gazdaszszony lapja.“ Háztartási, gazdasági és szépirodalmi lap megjelenik minden hó 1-én és 15-én. E szaklapnak, mely napról-napra nagyobb elterjedésnek örvend, a melyet a jó gazdaszszony, mint gondos utmutatót a gazdaság egy ágában sem nélkülözhet, egy házból sem volna szabad hiányoznia a anyival inkább, mert nagy gondal összeállított tartalmánál fogva, mint hasznos de egyuttal mulattató és szivnemesítő olvasmányt ajánljuk serdülő leányaink kezébe is. A lap rendkívüli olcsó árát százszorosan megtérítik az ut-

mutatása nyomán a gazdaságban eszközölhető megtakarítások,

Előfizetési árak egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. Mutatványokkal készséggel szolgálat ingyen és bérmentve „a magyar gazdaszónok lapja“ kiadóhivatala Budapest, nagykorona-utca 20.

III. A magyar háziasszonyok naptára. 1887-re a legértelmesebb naptár. Ára füzve 1 frt, kemény kötésben 1 frt 50 kr, diszkötésben 2 frt; ajánlott küldéssel 20 krral több. Megrendelések legcélszerűbben postautalvánnyal a „Magyar háziasszony“ kiadóhivatalához Budapest, V. ker. nagykorona-utca 20. sz., azonkívül kapható minden könyvkereskedésben.

Közgazdaság.

A rendkívüli nyár után az ősz itt van, még pedig esővel, szép idővel, szóval az ősz szebb, jobb jövőt ígérő, semmint volt a nyár.

A közelmúlt napokban az esőzés lehetővé tette az ugarlást, könnyűvé teszi most a vető alá szántást. Szüret, kukoricatörés, répafelszedés befejezve, a földmivelő munkálkodhatik a jövő gazdasági év számára.

A kolera az őszi vásárokat e vidéken kivétel nélkül bizonytalan időre elhalasztotta, e körülmény közgazdasági viszonyainkra káros befolyású, nemcsak az okon, mert gazdáink nem képesek fölösleg jószág állományukat áruba bocsátani és így pénzre szert tenni, de azért is, mert a takarmányban már ma is szükségét szenvedünk.

A félegyház-kecskeméti határban oly rendkívül kevés a takarmány, hogy a gazdák jószág állományuk jórészét felébe adják teletetni, ott vagyunk tehát takarmány dolgában, a hol 1863-ban voltunk.

Sokan e körülményt nem tudják, vagy nem akarják tudni, de a szomorú valóra előbb utóbb ébredni kell!

A jószág ára hosszú dőn át rossz volt, ma kínálat van még pedig nagy, de kereset épen a vásárok hiányában nincs és így a jószágnak ára tulajdonképpen nincs is. A takarmányneműk ára pedig a jószágállomány értékével és árával párhuzamban épen nincs, sőt avval inkább fordított viszonyban áll.

Gabonáját gazdáink jórésze eladta, a mi most piacunkra hozatik, inkább a mindennapi szükséglet fedezésére fordítatik úgy az eladók, mint a vevők részéről és így a helyi kéj-becsáraink a budapesti piaci árakkal egyenlők.

Az őszi vetése helylyel, közzel befejezett,

sőt igen sok szép rozs és buza vetést is látni már, repace vidékünkön nem sok vettetett, sőt ez sem szép.

Dohány, a nagy szárazság dacára, meglehetősen mennyiségben termelt, a minőség a múlt évinél jobb, ép úgy a borokat illetően is a mennyiség hiányát, pótolja a minőség kitünő volta.

Ha még néhány hétig kedvező lesz az időjárás, nemcsak az őszieket végzik be gazdáink, de a tavasziak alá is beugarolják a földeket. Megemlítendőnek véljük még, hogy gazdaközönségünk ez évben a gabona kereskedés terén beállott versenyés folytán igen sokat nyert, kétségtelenül nagy előnyére lenne közönségünknek, ha hogy távirtda állomásunk volna és annak folytán nemcsak a kereskedő, de a termő is tudná mindennap mi az újság a tőzsdén, mely ma már egyedül irányadó a gabonaárak tekintetében, reméljük, hogy a jövő évi gabona eladás idején mi is egybekötöttünk leszünk távirtda által a világgal. — Ugy legyen!

Hasznos tudnivalók.

— **A fapadlóban** gyakran vannak üregek és széles hasadékok, mik a padlót igen csúfítják. Egyszerű módon lehet azonban ezen is segíteni. Vessünk 500 gramm lisztet, háromszor annyi vizet, egy evőkanál timsót és beléje aprítunk jó sok papírost, hogy összeálló pép keletkezzen. Ezt addig főzzük, míg olyforma masszává nem alakul, mint az üvegesek ragasztója. Ha megvan, akkor megtöltjük vele az üregeket, réseket, és hasadékokat és rövid idő múlva megkeményszik mint a papirmaché, eltart pedig nagyon sokáig.

— **Hamisított paradicsom.** Bár minden jó háziasszony paradicsom szükségletét maga főzi be télire, mégis szükségesnek tartjuk fölemlíteni, nemcsak mint kuriózumot, de mert elég paradicsomkonzervet hoznak be hozzánk külföldről is, hogy Franciaországból legújabb tapasztalat szerint olyan befőtt paradicsom kerül a kereskedelembe, mely nem egyéb anilinnel megfestett sárgarépa és tökkáposzta pépüel, keverve egy kevés paradicsom izzal, hogy így a közönség könnyen félrevezethetessék. Különösen Aix kerületben gyártják és az exportra szánják. Jó lesz a francia csemegék kedvelőinek, nem francia, de magyar paradicsomot vásárolni.

— **Káposztamag-termelési új módszer.** Ullmann V. a „Gyüm. és konyhaert.“ füzetekben a következőket írja: Ősszel a legszebb alakú legkeményebb fejű és legrövidebb szárú káposztafejeket gyökerestől és egy kevés földdel együtt kiszedvén, azok nagyobb leveleit eltávolítjuk és azok 2—3 méter szélességű ágyakra, 40—50 centiméter távolságra egymástól, 5 centiméterrel mélyebben elültetjük, mint azelőtt állottak. Midőn a fagyok beállottak, a káposztafejek közötti föld egész a fejek magasságáig falevéllal vagy nád-törmelékkel úgy betakarattik, hogy csak a ká-

posztafejek álljanak ki; majd a káposztafejek is betakarattik, mint ez a kelnél is szokás és télen át úgy hagyatik. Tavasszal a száraz közti falevél vagy törmelék eltávolittatik s a felső takaró is levétetik, de csak a sorok közt hagyatik azért, hogy ha nagyobb éjjeli fagyok állnának be, a káposztafejeket könnyen be lehessen takarni. Midőnmár a megfagyástól nincs mit tartani, a káposztafejeket és szárazakat az elrothadt levelektől megtisztítjuk, minden káposzta fejbe, egész a szivig, keresztvágást csinálunk azért, hogy a tenyészet megindulása-kor a mag szára akadálytalanul és egyenesen nőhessen fölfelé; néha-néha az elrothadt leveleket még ezután is leszedjük és különben a bolhák és káposztapoloskák ellen a káposztát védelmezzük. Ezen eljárásnak az az előnye van a fölött, melynél csak a káposzta szárai ültetnek ki, hogy a káposzta szára a nyár folyamában nem rothad el, mint annál, a hol csak a szárat ültetik ki. A magszárok egyenesen és erőteljesen fejlődnek ki, ennek folytán nagyobb termést és tökéletesebb magot szolgáltatnak s fölállózott káposztafejeket kétszeresen megtérítik. Megjegyzendő, hogy minden káposztafélék nehogy virágzaskor egymást megtermékenyítsék és ennek folytán az anyafajtól eltérő magvat szolgáltatassanak, egyik faj a másiktól mindig oly távolságra és oly irányba ültetendők miszerint se a méhek se a szelek a hímport az egyikőtől a másikkhoz el ne vihessék és ez által a mag fajtisztaságát el ne ronghassák.

Nyílt tér.*

Tekintetes szerkesztőség!

Véletlen uton tudomásomra jött, hogy van Mindszentben egy polgár (ha ugyan e nevet megérdemli), aki képes arra, hogy becsületemet és jó hírnevemem, minden ok és alap nélkül beszennyezni akarja.

Egy aljas rágalmozó ugyanis a legközelebbi napokban azon hirt kezdte ismerőseim körében terjesztetni, miszerint én f. okt. hó 1-én Kecskeméten lévén, ott valamiből vizsgáztam és megbuktam.

Először szeretném tudni, valjon miféle vizsga tehető Kecskeméten okt. 1-én? Másodszor van szerencsém kijelenteni és eddigi bizonyítványaimmal igazolni, hogy azt az ugynevezett bukást, nem igen ismerem; harmadszor felszólítom arcátlan rágalmozómat (kinek úgy látszik a rágalmozás kenyerkeresését képezi), bizonyítsa be, nem azt, hogy vizsgáztam-e, vagy sem; nem azt, hogy voltam-e Kecskeméten, vagy sem, hanem csak azt, hogy a múlt 1885. évi okt. 31. óta Kecskemétnél egy tornyát is láttam-e? Ha ezt bebizonyítani képes, úgy tőle e legalázatosabban bocsánatot kérve, meghajlok talentuma előtt és bölcsessége jutalmául egy heti kosztját valamelyik vendéglősnél előre kifizetem.

Ha azonban ő szemtelensége ezt bebizonyítani nem volna képes, úgy tartsa vissza piszkos nyelvét addig, míg annak visszatartásáról más módon nem gondoskodom.

Ezen nyilatkozattal tartoztam úgy saját becsületem és jó hírnevemnek, mint a nagyérdemű közönségnek, kit az ilyen aljas rágalmozókat, sajnos, igen gyakran félrevezetnek.

Mindszent 1886. okt. 21.

Tisztelettel
Bodry Mihály.

*E rovatban közzétett közleményekért a felelősség a beküldőt terheli.
A szerkesztőség.

Felelős szerkesztők:

HUBACSEK PÁL és SZOBOTKA GUSZTÁV

Kiadótulajdonos:

AZ ALAPÍTÓ EGYESÜLET.

Brünni kelméket

elegans őszi és téli öltözetekre.

3-10 métert kitevő szelvényekben mindegyik éppen egy férfi öltözetre elégséges. 4 frt 30 kros igen finom, 7 frt 75 kros legfinomabb, 10 frt 50 kros legeslegfinomabbat

valódi gyapjuszövetből

Palmerston és Boy téli kabátokra méterje frt 2-50 egész 5 frt. — Loden frt 2-25 egész 3 frt. Női posztók méterje frt 1-25 krtól 2-50 krig, megküld bárkinek is postautánvét mellett:

Feintuch-Fabriks-Niederlage

SIEGEL-IMHOF

BRÜNN.

Nyilatkozat. A fentebbi cég szövetei szilárd és izlésteljes kivitel, valamint kiváltképpen tartósság által tűnnek ki. Ezek elismert megbízható szilárdsága és rendkívüli munkaképessége egyszerűsége és aziránt is kezességet nyújt, miszerint csak a legjobb áru s pontosan a választott minták szerint lesz szállítva. Kivánatra fentebbi raktár min-takkal ingyen és bérmentve szolgál.

!!!Legbiztosabb gyógy- és óvszer a kolera ellen!!!

A szomszéd Szegeden kiütött kolera

arra indit, hogy hazánk leghirnevesebb helyein termelt, természetes tisztaságú és csersav tartalma **vörös boraimra** a n. é. közönség becses figyelmét felhívjam.

Literjét 20 krtól 1 frt 20 krig számítom.

Egyszersmind bátorkodom kitünő és olcsó fehér- és aszú boraimat ajánlani.

Kivánatra árjegyzékkel szolgálom.

WEISZ MÁRTON,

borkereskedő.

H.-M.-Vásárhely, II. tizedl 318. sz. a régi Böhm-féle házban.

!!!Legbiztosabb gyógy- és óvszer a kolera ellen!!!